

ративного управління акціонерного товариства у відповідність до вимог чинного законодавства, врахувати інтереси акціонерів, інститутів фінансової інфраструктури, наприклад фондових бірж, а також врахувати прагнення потенційних інвесторів. На думку незалежного консультанта з питань внутрішнього аудиту та корпоративного управління президента російського Інституту внутрішніх аудиторів Олексія Соніна, "в даний час одним із ланок корпоративного управління стає внутрішній аудит. Наявність внутрішнього аудиту є позитивним сигналом для потенційних інвесторів та кредиторів і підвищує інвестиційну привабливість компанії" [3, с. 129];

- введення та дотримання міжнародних стандартів та принципів корпоративного управління;
- розроблення кодексу корпоративного управління;
- формування корпоративної культури, заснованої на визнаному міжнародному досвіді;
- забезпечення інформаційної прозорості та оперативної звітності дасть змогу сформулювати чітке уявлення про господарську діяльність компанії у потенційних інвесторів, працівників, акціонерів, кредиторів, забезпечить адекватну оцінку ринком вартості компанії, сприятиме ефективному діалогу зі стейкхолдерами тощо.

Висновки. Отже, існує прямий зв'язок між якістю корпоративного управління і вартістю компанії. Високий рівень корпоративного управління в компанії забезпечує її зростання незалежно від галузевої приналежності, розміру на ринку та ефективності законодавства країни, в якій вона працює. Перспективою подальшого дослідження є розроблення рекомендацій щодо підвищення якості корпоративного управління, спрямованого на зростання вартості компанії.

Література

1. Айнбіндер А. Роль корпоративного управління в підвищенні капіталізації компанії / А. Айнбіндер, А. Бурлацкий, К. Головина // Управление компанией. – 2003, № 2(21). – С. 15-18.
2. Андрищенко П.Н. Корпоративное управление и стоимость компаний / П.Н. Андрищенко // Экономика, предпринимательство и право. – 2011, № 4. – с 13-20.
3. Баюра Д.О. Аудит в системі корпоративного управління акціонерних товариств / Д.О. Баюра // Теоретичні та прикладні питання економіки : зб. наук. праць. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2009. – Вип. 20. – С. 124-129.
4. Дурнев А. Влияние корпоративного управления на рыночную стоимость компаний: международный опыт / А. Дурнев. – Режим доступа : http://www.artdurnev.com/wp-content/uploads/2010/06/steal_rus.pdf
5. Корпоративне управління / Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua/activities/corpmanagement>.
6. Кумз П. Цена корпоративного управления / П. Кумз, М. Вотсон, К. Кампос, Р. Ньюэлл, Г. Уилсон // Вестник МакКинси. – 2003. – № 1. – С. 32-39.
7. Момот Т.В. Вартісно-орієнтоване корпоративне управління від теорії до практичного впровадження / Т.В. Момот. – Харків : ХНАМГ, 2006. – 380 с.
8. Москвін С. Вартість компанії та корпоративне управління / С. Москвін // Цінні папери України. – 2003. – № 26. – С. 21.
9. Наливайский В.Ю. Влияние внедрения стандартов корпоративного управления на капитализацию российских компаний / В.Ю. Наливайский, Л.В. Шишикина, Р.А. Цой; Офіційний сайт журналу "Финансовые исследования". – Режим доступу : http://fmis.rsue.ru/2007-1/Na_Shi_Co.pdf
10. Фактори росту "Систем Кепітал Менеджмент" / Офіційний сайт компанії "Систем Кепітал Менеджмент" (СКМ). – Режим доступу : <http://www.scm.com.ua/uk/investor-relations/growth/>

Баюра Д.О., Сытенко Д.Д. Анализ влияния качества корпоративного управления на стоимость компании

Проведен анализ влияния качества корпоративного управления на стоимость компании. Разработаны основные мероприятия по повышению качества корпоративного управления в контексте обеспечения роста стоимости компании.

Ключевые слова: корпоративное управление, качество управления, стоимость компании.

Bayura D.O., Sytenko D.D. Analysis of the impact of corporate governance on company value

The analysis of the impact of corporate governance on company's value was made. A basic measures to improve the quality of corporate governance were developed in the context of increased cost of the company.

Keywords: corporate governance, quality management, cost the company.

УДК [658.5.012.7:336]

Ст. викл. Н.В. Наконечна, канд. екон. наук – Львівський ДУВС

АДАПТАЦІЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ У СИСТЕМІ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Наведено різні методологічні підходи під час комплексного реформування національної економіки урядів країн ЦСЄ. Запропоновано заходи в країнах ЦСЄ з подолання негативного впливу світового ринку капіталу, а також передумови адаптації законодавства України до законодавства країн Європейського Союзу.

Ключові слова: економічна безпека держави, фінансова безпека держави.

Постановка проблеми. Розвиток та функціонування національних економік повинні відбудуватися з урахуванням вимог сучасних інтеграційних процесів у світовій економіці. Існування Європейського Союзу як розвиненого інтеграційного об'єднання, тісні економічні взаємозв'язки між країнами – членами ЄС та країнами Центрально-Східної Європи (ЦСЄ) обумовили пріоритети економічної політики та характер економічних реформ, зокрема у фінансовій сфері. В умовах глобалізації співробітництво країн ЦСЄ з Євросоюзом у цій сфері відповідало гео економічному напрямку їх інтеграційних стратегій і стало ключовим засобом формування ефективної відкритої економіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Країни ЦСЄ за останнє десятиліття набули значного досвіду реформування своїх фінансових систем, що може бути як прикладом для наслідування, так і способом уникнення помилок. Проведення успішних фінансових реформ дало змогу подолати кризові явища, досягнути стійкого економічного зростання, здійснити трансформацію економіки та ввійти до складу ЄС. До цієї проблематики зверталися такі науковці, як: В. Колесов, А. Назаренко, М. Осьмова, А. Пешко, М. Флейчук, а також зарубіжні вчені, такі як: І. Кемпе, В. Гостов, А. Вільямс та інші.

Мета дослідження. Оскільки інтеграція до Європи є головним напрямом розвитку та розбудови України як правової держави, то в цьому дослідженні розглянуто деякі передумови адаптації законодавства України до законодавства країн Європейського Союзу.

Виклад основного матеріалу. У середині 1990-х років (на початок процесу їх входження до системи ЄС) частка країн ЦСЄ у виробництві світового ВВП становила, за даними В. Колесова та М. Осьмової [1], 2-2,5 %. У світовому експорті на них припадало 3,4 %, в імпорті – 4,5 %. Геоекономічний рух цих країн відрізнявся підходами до економічних реформ, тому держави ЦСЄ, які у 1990 р. мали подібні стартові умови, на початок ХХІ ст. отримали різні результати. Темпи розвитку основних макроекономічних показників (насамперед ВВП) відрізнялися за масштабами і тривалістю. Найменшу тривалість економічного спаду мала Польща (2 роки), а також Словенія, Чехія (3 роки), Словаччина, Хорватія, Угорщина (4 роки). У решти країн ЦСЄ трансформаційна криза тривала п'ять і більше років. В окремих країнах цього мегарегіону (Албанія, Болгарія, Латвія, Румунія та ін.) спостерігалася тенденція до економічного зростання, проте виявилася нестабільною.

Уряди країн ЦСЄ під час комплексного реформування національної економіки використали різні методологічні підходи, тому внаслідок тут були запроваджені різні прикладні моделі. Кожна така комплексна стабілізаційна програма в державах ЦСЄ мала автора (переважно – це прем'єр-міністр). Першими такі документи з'явилися у 1989 р. в Югославії "Програма Анте Марковича" та Польщі "План Бальцеровича", а в 1990 р. – "План Клауса" у Чехословаччині, "План Купи" в Угорщині, "Короткий виклад стратегії переходу до ринкової економіки" в Румунії. Реформи в інших країнах мегарегіону не мали комплексного характеру, тому еkleктичний підхід не завжди давав позитивні результати.

Трансформацію постсоціалістичної економіки у науковій літературі описано через реалізацію двох моделей (за прізвиськом прем'єр-міністра). Перша з них – "шокова терапія" Л. Бальцеровича у Польщі. Реформи були "шокowymi" не лише за швидкістю проведення, але й за негативними соціальними наслідками для населення, 70 % якого опинилося за межею бідності. Рекомендації МВФ для Польщі мали ознаки монетарної моделі, яка успішно проводилася у країнах Латинської Америки, що, проте, відбувалася набагато швидшими темпами. У Польщі основними заходами такого "швидкісного" переходу до ринку були:

- майже повна відмова держави від цінорегулювання та перехід до неокласичної моделі збалансування попиту і пропозиції;
- жорстка бюджетна політика;
- відмова від більшості соціальних програм соціалістичної Польщі;
- утримання інфляції шляхом реалізації непопулярних для населення заходів (припинення підвищення заробітної плати, індексації доходів);
- прийняття закону про банкрутство;
- відмова уряду від підтримки збиткових підприємств;
- швидка приватизація;
- лібералізація ринку, валютної системи та зовнішньої торгівлі;
- стимулювання припливу капіталу;
- відмова від директивного планування та перехід до індикативного.

Позитивним наслідком реформ став швидкий перехід до ринкової економіки, негативним – стрімке розшарування населення країни. Польща була лідером за темпами економічного зростання у 1997 р. – 5,5 % ВВП (Словач-

чина – 4,5 %; Чехія – 4 %; Угорщина – 2 %) (табл. 1). Одним із чинників високого приросту ВВП був внутрішній інвестиційний та споживчий попит. Саме завдяки приросту інвестицій (на 21,6 %) і споживчого попиту (на 7,2 %) Польща досягла економічних успіхів. При цьому зростання споживчого попиту було пов'язане з підвищенням середнього рівня реальної заробітної плати на 6,1 %. Основним чинником економічного зростання у Польщі стали інвестиції, що зростали у фіксованих цінах: у 1993 р. – на 2,3 %; у 1994 р. – на 7,1 %; у 1995 р. – на 10,0 %; у 1996 р. – на 12 %.

Табл. 1. Приріст ВВП у країнах ЦСЄ, % до попереднього року в період трансформації

Країна \ Рік	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1995 до 1989	1996 до 1989
Польща	-11,6	-7,0	2,6	3,8	5,2	7,0	5,0	99	103
Угорщина	-3,5	11,9	-3,1	-0,6	2,9	1,5	1,5	86	87
Естонія	-8,1	-11,0	-14,2	-8,5	-2,7	3,2	3,0	64	66
Латвія	2,9	-8,3	-5,0	-6,0	0,6	-1,6	1,0	51	52
Литва	-5,0	-13,4	-37,7	-24,2	1,0	3,1	1,5	40	41
Чехія	-0,4	-14,2	-6,4	-0,9	2,6	4,8	5,1	85	90
Україна	-3,4	-9,0	-10,0	-14,0	-23,0	-11,8	-7,0	46	43

Складено за [2].

Другою моделлю реформування економік постсоціалістичних країн Європи була "градуалістська стратегія" (поступова), що пройшла досить успішну апробацію в Угорщині. Макроекономічні показники в країні були позитивними (зокрема, високий рівень іноземних інвестицій на одну особу), і вона не потребувала реструктуризації своєї заборгованості. Ключові ідеї "градуалізму" були використані також під час реформування інших економік ЦСЄ: Чехії, Словаччини, Словенії, Естонії, Латвії та Литви. В Албанії, Румунії, Болгарії, країнах колишньої Югославії, Україні, Росії, Молдові, програми реформ поєднували елементи "шокової терапії" та "градуалізму". Основною відмінністю "градуалізму" від "шокової терапії" була етапність у здійсненні ринкових реформ та забезпечення мінімальних соціальних стандартів.

Досвід економічних реформ Словенії заслуговує особливої уваги – здобуття незалежності у 1991 р. супроводжувалося швидким розривом зв'язків із державами колишньої Югославії та іншими партнерами-країнами ЦСЄ. У Словенії використали модель "ринкового соціалізму", адаптовану для переходу до "вільного ринку". Елементи планування, зокрема індикативного, створили передумови цивілізованого проведення приватизації. Характерною була рівновага зовнішньоторговельного та платіжного балансів, а зовнішній борг протягом останнього десятиліття не збільшувався, а навіть мав тенденцію до зменшення. Словенія на початку ХХІ ст. мала найкращі макроекономічні показники серед постсоціалістичних країн. Середній приріст реального ВВП у країні становив 3,8 %. У 2000 р. ВВП Словенії за паритетом купівельної спроможності досяг 17 367 дол. США на одну особу, що перевищувало аналогічний показник у Греції (16 501 дол. США). За індексом людського розвитку (0,879) країна посіла 29 місце (для порівняння: Україна – 80-те) (табл. 2).

Табл. 2. Ключові показники розвитку країн ЦСЄ, 2000 р.

№ з/п	Країна	Індекс людського розвитку (ІЛР)	Рейтинг країн за ІЛР	ВВП на одну особу (дол. США)	Індекс якості життя (ІЯЖ), 2011 р.	Рейтинг країн за ІЯЖ
1	Словенія	0,879	29	17 367	1,289	24
2	Чехія	0,849	33	13 991	1,220	38
3	Угорщина	0,835	35	12 416	1,227	36
4	Словаччина	0,835	36	11 243	1,235	35
5	Польща	0,833	37	9 051	1,243	32
6	Естонія	0,826	42	10 061	1,269	29
7	Хорватія	0,809	48	8 091	1,241	33
8	Литва	0,800	53	7 106	1,210	43
9	Латвія	0,788	56	7 045	1,238	34
10	Білорусь	0,788	56	7 544	н.д.	н.д.
11	Росія	0,781	60	8 377	1,353	15
12	Болгарія	0,779	62	5 710	1,136	69
13	Румунія	0,775	63	6 423	1,145	65
14	Македонія	0,772	65	5 086	н.д.	н.д.
15	Україна	0,748	80	3 816	1,149	63

Складено за [3].

Визначальний вплив на економіки країн ЦСЄ мало впровадження євро через тісні торговельні та інвестиційні зв'язки з ЄС, політичну орієнтацію на інтеграцію до ЄС та Європейської валютної системи (ЄВС). Головними етапами впровадження євро в країнах ЦСЄ, на думку О. Голубцової, стали: розширення масштабів використання євро у зовнішній торгівлі; створення фінансового ринку з єдиною валютою – євро, що сприяло надходженню європейських інвестицій; перехід до єдиної валюти як головної валюти офіційних резервів та емісії боргових зобов'язань; участь деяких країн ЦСЄ в новому механізмі обмінних курсів (МОК-2) та їх приєднання до ЄВС [4].

Прикладом ефективного застосування політики інфляційного таргетування є Польща, яка серед країн ЦСЄ найменше потерпіла від фінансової кризи 2008-2010 рр. Позитивний вплив такої діяльності проявився в тому, що, незважаючи на зниження процентної ставки, обмінний курс злота до долара залишився відносно стабільним. Як негативний вплив можна відзначити утворення на ринках активів "інфляційних бульбашок", спричинених програмами лібералізації для збільшення потоків капіталу в країну [5]. Для подолання негативного впливу глобального ринку капіталу на перехідні економічні системи країн необхідно здійснювати ефективну макро економічну політику, яка буде спрямована на стабілізацію економічної ситуації, зокрема на покращення діяльності фондового ринку. Швидкість адаптації національного ринку капіталу залежить від макроекономічної стабільності, яку потрібно підвищувати з допомогою різноманітних засобів (табл. 3).

Стратегічними напрямками реформування фінансового сектору економіки країн ЦСЄ стали здійснення реформ у сферах державних фінансів, банківської системи, фондового ринку та валютної політики. Такий підхід передбачає макроекономічний, мікроекономічний або інституціональний характер реформ. Успішне реформування фінансових систем країн ЦСЄ за такою моделлю стало ключовим під час інтеграції до ЄС та ЄВС [6].

Табл. 3. Заходи в країнах ЦСЄ з подолання негативного впливу світового ринку капіталу

Країна	Заходи
Угорщина	1. Визначення ефективного курсу національної валюти, яка відповідала б економічній ситуації. 2. Зменшення рівня зовнішньої заборгованості. 3. Зменшення рівня корупції. 4. Зниження процентної ставки. 5. Посилення контролю за використанням іноземного капіталу.
Чехія	1. Зменшення фінансової лібералізації для зниження можливостей відпливу капіталу. 2. Посилення вимоги до тих інвесторів, які здійснюють короткострокові вкладення. 3. Зменшення частки іноземного капіталу в економіці.
Польща	1. Проведення зваженої бюджетної політики для ліквідації дефіциту рахунку капіталу. 2. Проведення заходів щодо виходу на зовнішні ринки інших країн. 3. Диверсифікація ризиків, які пов'язано з залежністю польського ринку капіталу від ринку капіталу Європи.
Україна	1. Зниження залежності від іноземного капіталу (капітал у банківській системі, міжнародні кредити). 2. Встановлення відповідної економічної ситуації процентної ставки. 3. Нормалізація грошової політики для подолання інфляції та стабілізації курсу гривні. 4. Посилення контролю за захистом прав інвесторів.

Склав автор.

Основними напрямками реформування сфери державних фінансів у країнах ЦСЄ стали: 1) реформи податкової системи; 2) консолідація бюджетної системи та структури державних витрат; 3) консолідація джерел покриття бюджетного дефіциту. Реформування структури бюджетної системи, державних витрат і джерел покриття бюджетного дефіциту є необхідним для успішного виконання Маастрихтських критеріїв до граничних обсягів дефіциту державного бюджету та державного боргу [7].

Реформування податкових систем у країнах ЦСЄ з початку ХХІ ст. відбувається через поступову ліквідацію податкових пільг в окремих сферах економічної діяльності з одночасним зниженням їх загального рівня та приведення податкових ставок, зокрема акцизів, до рівня ставок у ЄС. Метою такого реформування стало стимулювання економічного зростання та ліквідація податкової дискримінації іноземних суб'єктів господарювання у країнах ЦСЄ. Одночасно ліквідовуються структурні невідповідності та зміцнюється адміністративна база оподаткування.

Незважаючи на позитивні наслідки реформування економіки в країнах ЦСЄ, не можна стверджувати про однакові оптимістичні прогнози для усіх країн, оскільки в окремих з них були свої прорахунки, що спричинили сповільнення економічного зростання та послаблення економіки у період кризи. Зокрема це стосується Латвії, яка серед країн ЦСЄ найбільше потерпіла від глобальної фінансової кризи. Огляд макроекономічних показників країн Східної Європи "SEB Eastern European Outlook" надає негативні прогнози розвитку економіки Латвії, хоча відбувається її поступова стабілізація [8]. У

країні відбувається внутрішня девальвація через зменшення зарплат і цін, уповільнилася економічна активність. Споживання до кінця 2010 р. досягло найнижчої точки, найвищий рівень безробіття у Латвії спостерігали у 2010 р. Для виходу з кризи, країні насамперед необхідні ефективні заходи фіскальної консолідації. У пік кризи 2008-2009 рр. Єврокомісія включила Латвію до переліку країн із істотною загрозою дефолту, поряд з Іспанією, Грецією, Італією та Португалією.

Висновки. Отже, зважаючи на позитивний досвід проведення реформ у фінансово-кредитній сфері окремих країн ЦСЄ, необхідно використати досвід країн, що мали найкращі результати реформ у кожному з секторів: банківському, податковому, валютному, інвестиційному, кредитному та ін. При цьому важливо зважати й на ті заходи, які вживають у країнах Європи із запобігання та ліквідації незаконних дій у фінансовій сфері. Зокрема це стосується європейського законодавства, у якому закріплено відповідальність за скоєння протиправних дій.

Перспективи подальших досліджень. Інтеграція до Європи є головним напрямом розвитку та розбудови України як правової держави, тому однією з основних передумов є адаптація законодавства України до законодавства країн Європейського Союзу, особливо на сучасній стадії узгодження асоційованого членства України в ЄС.

Література

1. Колесов В.П. Мировая экономика. Экономика зарубежных стран / Колесов В.П., М.Н. Осьмова / под ред. В.П. Колесова. – М. : Изд-во "Флинта", 2000. – С. 10-67. (С. 16-23).
2. Williams A. The EU and Central Europe: the remarking of Economic Relationships / Williams A., Balas V., Zajac S. // Journal of Economic and Social Geography. – 1998. – № 2. – P. 131-149.
3. Kempe I. Meurs van Win. Strategic Challenges and Risks of Eastern Enlargement / Kempe I. // Beyond EU Enlargement Vol.1. The Agenda of Direct Neighbourhood for Eastern Europe. – Guterslog : OBF, 2001. – P.149-151.
4. Голубцова О. Фінансові реформи в країнах Центральної та Східної Європи в процесі євроінтеграції / Автореф. дис. канд. екон. наук : 08.05.01 / О.А. Голубцова. – К. : Київ. нац. екон. ун-т., 2003. – 18 с. – укр.
5. Флейчук М. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації / М. Флейчук. – Львів : Вид-во "Ахілл", 2008. – 660 с. – ISBN 978-966-357-014-8.
6. Наконечна Н. Фінансовий контрольінг в системі зміцнення економічної безпеки держави / Автореф. дис. канд. екон. наук : 21.04.01 / Н.В. Наконечна. – Львів : ЛДУВС, 2012. – 22 с. – укр.
7. Савельєв Є. Передумови поглиблення і прискорення європейської інтеграції науки / Савельєв Є. // Журнал європейської економіки (укр.). – 2006. – № 2. – С. 111-119.
8. Последний "схемщик" // Профиль. – 2004. – № 19-20 (34-35). – С. 64.

Наконечная Н.В. Адаптация позитивного опыта стран центрально-восточной Европы в системе укрепления финансовой безопасности

Приведены разные методологические подходы во время комплексного реформирования национальной экономики правительств стран ЦВЕ. Предложены мероприятия в странах ЦВЕ по преодолению негативного влияния мирового рынка капитала, а также предпосылки адаптации законодательства Украины к законодательству Европейского Союза.

Ключевые слова: экономическая безопасность государства, финансовая безопасность государства.

Nakonechna N.V. Adaptation of positive experience of countries of CSE in system strengthening financial security

Different methodological approaches are resulted during complex reformation of national economy of governments of countries of CSE. Measures are offered in the countries of CSE from overcoming of negative influence of world market of capital and background adaptation of Ukraine to the European Union.

Keywords: economic security of the state, financial security of the state.

УДК 336.33:351.84

Доц. Л.І. Новосельська, канд. екон. наук –
НЛТУ України, м. Львів

ФУНКЦІОНУВАННЯ РІВНОВАГИ У ПОДАТКОВОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

Мета дослідження: виявити та вказати на існуючі недоліки законодавчо-правового регулювання системи оподаткування в Україні, що негативно позначається на формуванні взаємовідносин між суб'єктами оподаткування. У роботі розглянуто проблеми неузгодженості, недосконалості та нестабільності законодавчо-нормативних актів України, що регулюють систему оподаткування та вказано можливі напрямки удосконалення.

Ключові слова: податковий кодекс, податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток, єдиний соціальний внесок, консолідація системи оподаткування.

Сучасна податкова система України навіть після прийняття Податкового кодексу зберігає низку істотних недоліків, а чинна законодавчо-правова база є непрозорою та заплутаною. До Податкового кодексу України, який чинний з 1 січня 2011 р., уже внесено зміни та доповнення, кількість яких нараховує шістнадцять. Більшість змін було внесено із порушенням принципу стабільності, адже зміни не можна вносити пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного року [1, 2].

Фіскальний характер податкової системи створює несприятливі умови для підприємництва та стримує економічну активність. До недоліків можна віднести неузгодженість законодавчих актів з оподаткування з іншими нормативно-правовими актами, що впливають на систему оподаткування. Негативний вплив на податкову ситуацію в державі справляє наявність законів, які належать до інших галузей, але одночасно регулюють податкові відносини. Це стосується Закону України "Про єдиний соціальний внесок", який істотно впливає на розрахунок податку на доходи фізичних осіб [3].

Максимальну величину для нарахування єдиного внеску застосовується до показника 15 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, яка змінюється протягом року, відповідно до зростання прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Податок на доходи фізичних осіб за ставкою 15 % застосовують до величини 10 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, виходячи з прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який діє на 1 січня звітного податкового року і є незмінним протягом усього року. З доходу більше ніж 10730 гривень утримують податок на доходи фізичних осіб за ставкою 17 %. Неузгодженість між граничними величинами для нарахування податку на доходи фізичних осіб і єдиного соціального внеску спричинює труднощі і заплутаність у розрахунку цих платежів.